

الغاد حج

زهرة كدحان

نشر دارخوين
۱۳۹۳

سرشناسه: کدخدایی، زهره، ۱۳۶۲، - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: ابعاد حج / گردآورنده زهره کدخدایی.
مشخصات نشر: اصفهان: نشر دارخوین، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۱۷۰ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۲-۳۹-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۶۲ - ۱۶۴ ؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: قرآن، برگزیده‌ها -- ترجمه‌ها

موضوع: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴

موضوع: حج -- جنبه‌های قرآنی

موضوع: حج

موضوع: حج -- احادیث

دبیر: کنگره: BP۱۰۴ ۱۳۹۲ ۳۴۴/ح

ردیف: دبوی: ۲۹۷/۱۵۹

شماره ثبت: شناسایی ملی: ۳۳۴۴۶۲۲

ابعاد حج

زهره کدخدایی

ناشر: دارخوین

نوبت چاپ: اول بهار ۹۳

تیراژ: ۱۰۰۰

طرح جلد و صفحه آرای: حامد شاه‌مرادی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۰۲-۳۹-۱

مرکز بخش: اصفهان، پست‌دراخوین

۹۱۶ ۹۹۱ ۶۹۲

۰۳۱۱ ۳۳۵ ۷۸۷۴

EDar@Chmail.ir

مقدمه

مقدمه

وجوب حج

اهمیت و فضیلت حج

دعوت عام برای حج

فلسفه مناسک حج

سفر نامگذاری خانه خدا به کعبه و بیت الحرام

نامی کعبه در قرآن

نام گنبدی مکه به مکه

فلسفه مقاصد حج

فلسفه سعی و مروه

شان نزول

فلسفه وقوف در ایات مشعر الحرام

فلسفه بیتوته در شب

فلسفه و اهمیت و ایات قربانی

هدف اصلی قربانی کردن

فلسفه حلق و تقصیر در ماه

اهمیت یزرگداشت مراسم حج

وجوب حج

فضیلت حج

اولین خانه مردم

گرامی ترین خانه ها

پاداش حج

پیوسته به حج رفتن

معنای پیوسته حج رفتن

دعا برای توفیق حج همه ساله

واجبات عمره

تلبیه

۲- طواف

۳- نماز طواف

۴- السعی

۵- تقصیر

واجبات حج تمتع

۱- احرام

۹

۱۵

۱۶

۱۹

۲۵

۲۹

۲۹

۳۱

۳۵

۳۵

۴۰

۴۴

۴۵

۴۶

۵۰

۵۳

۵۴

۵۶

۶۱

۶۵

۶۷

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۲

۷۷

۷۷

۷۸

۸۱

۸۱

۸۴

۸۵

۸۵

۸۵	۲- الوقوف العرفات
۸۶	۳- وقوف در مشعرالحرام
۸۸	۴ - آداب نزول به منی
۸۸	۵- سنگ زدن به جمره
۸۹	۶- قربانی
۹۰	۷- حلق
۹۰	۸ - مخالف نباء
۹۱	ما اقل الحجاج حاجیان چه اندکند
۹۲	الناس الا حجاج
۹۷	بعد اقتصادی حج
۹۷	جواز تجارت در حج
۱۰۰	جواز کسب مهمل و اخروی در حج
۱۰۲	امنیت اقتصادی و ائمه تراش خانه خدا
۱۰۴	بعد سیاسی حج
۱۰۴	حج اکبر
۱۰۷	حجه الوداع
۱۱۰	برائت از مشرکان در مراسم
۱۱۳	ابعاد حج در روایت معصومین (ع)
۱۱۳	بعد اقتصادی حج
۱۱۵	ابعاد فردی حج
۱۱۵	ویژگی‌های حج گزار
۱۱۶	بعد اجتماعی حج
۱۱۸	الف: التهيو (آمادگی)
۱۱۸	ب: اخلاص (اخلاص)
۱۱۹	ج: تعجيل (شتاب)
۱۱۹	د- تعليم المناسك (یادگیری مناسک)
۱۲۰	هـ. تطهير المال (حلال کردن مال)
۱۲۱	و- التزود من اطيب الزاد (پاکیزگی ره توشه)
۱۲۱	ز- الدعا عند الخروج (دعا هنگام سفر حج)
۱۲۴	آنچه در مراسم حج شایسته است
۱۲۴	أ. حسن الخلق (خوشخویی)
۱۲۵	ب. اعانة الاصحاب (کمک به همراهان)
۱۲۶	ج. التَّحَفُّظُ عَلَى التَّقْوَةِ (مواظبت از ره توشه)
۱۲۶	د- الْمُقَامُ بِمَكَّةَ قَبْلَ الْحَجِّ (اقامت مکه پیش از حج)
۱۲۷	هـ) إِشْرَاكُ الْغَيْرِ فِي ثَوَابِ الْحَجِّ (شریک ساختن دیگران در ثواب حج)
۱۲۷	و- الطَّوَافُ نِيَابَةً عَنِ الْأُئِمَّةِ (طواف به نیابت از امامان «عليهم السلام»)

- ۱۲۷ ز. لقاء الإمام (حیدار امام)
 ۱۲۹ آنچه پس از حج شایسته است
 ۱۲۹ أ. وداع البيت (وداع با خانه خدا)
 ۱۳۲ ب. الختم بالمدينة (مدینه رفتن)
 ۱۳۲ ج. تعجيل فيه الرجوع (زود برگشتن)
 ۱۳۳ د. التصديق (صدقه دادن)
 ۱۳۳ هـ. شراء الردييه (سوغات)
 ۱۳۴ آنچه پس از یازگشت شایسته است
 ۱۳۴ أ. الذنوب
 ۱۳۵ ب. زیاره الحاج
 ۱۳۶ بعد سیاحت حج
 ۱۳۶ برائت از مشرکین
 ۱۳۸ تحقیق درباره مراسم برائت از مشرکان
 ۱۳۸ معنای شریعت
 ۱۳۹ ادیان الهی و مشرکین
 ۱۴۰ زمان و مکان برای مشرکین
 ۱۴۵ شناخت و آگاهی برای مشرکین
 ۱۴۵ کلاس‌های آموزشی پیش از سفر
 ۱۴۶ کسب معرفت
 ۱۴۷ وصیت قبل از سفر
 ۱۴۷ طلب حلالیت و دیدار با دوستان و بستگان
 ۱۴۷ تهیه ره توشه حلال
 ۱۴۸ توبه و استغفار
 ۱۴۸ اخلاص در نیت
 ۱۴۸ تأمین مخارج زن و فرزند
 ۱۴۸ غسل و صدقه
 ۱۴۸ انتخاب همراه
 ۱۴۹ تأمین نیازمندی‌های سفر
 ۱۴۹ تلاش برای حج
 ۱۴۹ مراعات ادب با همه ملت‌ها
 ۱۵۰ مراعات مقررات کشور میزبان
 ۱۵۰ حرمت مساجد
 ۱۵۰ ختم قرآن در مسجد الحرام و مسجد النبی
 ۱۵۱ اهتمام به نماز جماعت و قرائت قرآن
 ۱۵۱ بازار و بانوان
 ۱۵۱ حجاب بانوان

۱۵۲	نظم و انضباط
۱۵۲	مراعات حقوق هممراهان
۱۵۲	راهکارهای پیشنهادی برای حج گزاران در مکه
۱۵۳	خودسازی و تهذیب نفس
۱۵۳	باطن زائران باید روشن باشد.
۱۵۴	تقوا و پارسایی در اعمال
۱۵۴	قبول ولایت، روح حج است
۱۵۴	تشکر و خدمت گزاران
۱۵۵	خدمت به حاجیان
۱۵۵	الف) جوان اردی در سفر:
۱۵۵	ب) مرگات حال دیگران:
۱۵۶	ج) گرمی اشتیاق:
۱۵۶	د) سلام کردن و نیز ظن ایجاد نکردن
۱۵۶	ه) ناسازگار نبودن
۱۵۶	ز) مدارا با بیماران و سالان
۱۵۶	ح) خشم خود را فرو بردن:
۱۵۷	ط) جلوگیری از تن آسایی و تنبلی:
۱۵۷	ی) عدم خود آرائی:
۱۵۷	ک) جلوگیری از شهوات:
۱۵۷	ل) جلوگیری از خود بزرگ بینی و غرور:
۱۵۸	دعا برای حج برادران مؤمن
۱۵۹	بعد فرهنگی
۱۵۹	اهداف (ابعاد) سیاسی و اجتماعی
۱۵۹	بعد سیاسی حج
۱۶۰	بعد فلسفی حج
۱۶۱	راهکارهای پیشنهادی پس از حج:
۱۶۱	اهمیت دادن به نماز
۱۶۱	لزوم هدایا
۱۶۳	زیاد شدن تقوای حاجتی پس از بازگشت
۱۶۳	دیدار و تشکر و عذرخواهی از همسفران
۱۶۳	ولیمه
۱۶۴	آسیب شناسی حج
۱۶۴	انجام اعمال بابت خالصانه برای رضای خدا:
۱۶۴	عدم ریا در انجام دادن اعمال:
۱۶۴	تنها توجه به خدا و شکر گذاری از او:
۱۶۵	پایان سخن
۱۶۷	منابع و مأخذ:

مقدمه

الحمد لله رب العالمين و الصلاه و السلام على محمد و آله الطاهرين المعصومين و
اللعه الدائمه على اعدائهم اجمعين، و قد قال الله العظيم في كتابه الكريم:
«ان اول بيت وضع للناس للذي ببكة مباركاً و هدى للعالمين»
«مراتب معنوی حج که سرآمد حیات جاودانه است و انسان را به افق توحید و
تنزیه نزدیک می‌نماید، حاصل نخواهد شد مگر آن که دستورات عبادی حج به طور
صحیح و شایسته مو به مو عمل شود».

حضرت امام خمینی-قدس سره

حج نمایشی پرشکوه از اوج رهایی انسان موحّد از همه چیز به جز خدا، و عرصه
پیکار فرار از نفس و جلوه بی‌مانندی از عشق و ایثار، و محلی مسئولیت، درگستره
حیات فردی و اجتماعی است.

حج، یکی از مهمترین و شکوهمندترین عبادت‌های اسلامی است. پیامبرگرامی
خدا^(ص) حج را پایه و رکن دین دانسته، قرآن تارک آن را کافر شمرده، و ابراهیم
خلیل^(ع) از خداوند خواستار گرایش دل‌ها به این خانه گردیده است.

ابعاد و مناسک آن، گذراندن دوره آموزشی سیر و سلوک انسان به سوی خداوند
است و حاجی در آن دیار، انسان فرشته خویی است که همپای فرشتگان در بیت

المعمور به طواف خانه حق می‌پردازد و پروآن‌های است که در عشق معبود، لبیک گو، پر می‌سوزاند تا به وصال معشوق نائل آید، آلودگان و ناخالصان با گام نهادن در این راه جز به قصد توبه و جبران خطا، فکر نمی‌کنند، حرمت شکنان این حریم را خداوند می‌شکند و به پویندگان موفق این راه، بهشت جایزه می‌دهد. سوخته جانان در این حرم، خریدار دارند، عارفان در این دیار بر بال فرشتگان گام می‌نهند و با دیدن جای پای ابراهیم، راه صحیح زندگی کردن می‌آموزند. متوسلان پرده کعبه، در زیر ناودان طلا به انتظار رول وحی، اشک می‌ریزند و اسماعیل و هاجر و نزدیک به هفتاد پیامبر را در حج اسماعیل بر صدق خویش گواه می‌گیرند.

بدیهی است که بودن مسین مسیری نیاز به معرفت دارد و مقدمه آن دانایی و آموختن اسرار و فتنه و ابهام معارف در یلوار حج و آگاهی یافتن نسبت به اماکن و ویژگی‌های سرزمین مسین است. تا بومن حج گذار با آگاهی و شعور دینی، بر آن موافق کریمه، و مشاعر عصیمه که محارم هبوط ملائکه و توقف انبیاء و اولیاء بوده، گام بگذارد.

بر آن شدم در راستای این هدف بزرگ، تحقیق تلاشی هر چند محدود، از آن چه در خور فهم و سرمایه اندک من است در زمینه مسینی از ابعاد حج انجام دهم و این در زمانی صورت گرفت که خود مشرف به حج شدم. در این زمینه از آیات قرآن، تفاسیر، احادیث و آراء بزرگان دینی بهره گرفته و اهداف بلند مسینی‌ها، اساسی قرآن را در ارتباط با ابعاد حج، جستجو کردم و با تحلیل و بررسی منابع مطابقت یافته کوشیده تا این موضوع پر اهمیت را بررسی نمایم و در آخرین مرحله با تفکّر حج گزاران سال، راهکارهای علمی و عملی مختصر را ارائه نمایم.

انجام تحقیق و نحوه نگارش به شرح زیر می‌باشد: در ابتدا به جمع‌آوری آیات پیرامون موضوع ابعاد حج پرداخته و از میان تعداد زیادی از آیات حج، با بررسی مضامین آیات، حدود ۱۲ آیه با موضوع حج و ابعاد آن برگزیده و همراه با تفاسیر مربوطه بررسی شده‌اند. که البته آیات مشابه و بعضاً دارای تکرار حذف شدند و پس از آن در ادامه بررسی‌ها، به کمک تفاسیر و آراء دانشمندان نسبت به مسأله ابعاد حج، آیات دیگری که متضمن همین معانی بودند نیز به آن اضافه شد. پس از آن در

نگارش فصل دوم به گردآوری روایات و احادیث مؤکد و مشابه موضوعات فصل اول پرداختیم. در فصل سوم ابعاد حج در آیات و روایات بررسی شد و در خاتمه راهکارها و پیشنهاداتی علمی و عملی برای زائران این سفر معنوی ارائه گردید.

البته پرواضح است که با این پروژه، همه ابعاد حج بیان نشده است، بلکه تنها تلاشی می‌باشد تا نمائی کلی از دیدگاه قرآن و روایات پیرامون این موضوع ارائه گردد. امید است مطالعه آن آغازی باشد برای تحقیق محققان و پژوهندگان تلاشگر قرآن و تعلیم اسلامی.

و نیز امیدوارم این پرنده راهنمای کسانی باشد که می‌خواهند اطلاعاتی درباره حج به دست آورند و مانند مروارید و گوهری نفیس به روشنایی بدرخشد و نیز نور حکمتی بر اندک کسب آسمان ایمان، قهقمر و شعور رساند و پایهریز تحولی بزرگ در جامعه، پیران اول قرآن حج باشد.

از دوستان گرامی خواهشمند هستم اگر خطایی و سهوی دیدند، عفو کنند. خداوند متعال همه را توفیق کرامت عطا کند و خطایا را عفو فرماید.

والسلام علی من یخدم الحق لذات الحق.